

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות נג.

עין משפט נר מצוה

ק"ב א מ"י פ"ו מהל' נחלות
הלכה י"א סגמ ע"ין טו
טו"ש"ע ח"מ כ"י רפ"ב סעי'
ז:

ק"ב ב מ"י פ"ז מהל' אשות
הלכ' ז סגמ ל"חין ע"א
טו"ש"ע א"ש"ע כ"י ע"א סעיף
א' הבג"ט:

ק"ב ג ד ה מ"י פ"י ע"י ע"ס
הלכה י"ט סגמ ע"ין
מח טו"ש"ע כ"י ק"א סעיף
טו:

ק"ב ד ו ז מ"י פ"ב מהל'
אשות הלכה י"ב סגמ
ל"חין מח טו"ש"ע ע"י כ"ז
סעיף ז ו"י ק"א סעיף ד:
ק"ב ז מ"י פ"ב מהל' אכל
ל"חין ז סגמ ל"חין ו"ל"ה
טו"ש"ע י"ד כ"י ע"א סעיף ד
וכ"י ע"א סעיף ד וטו"ש"ע

ה"א"ש"ע כ"י ע"א סעיף ה:
ק"ב י מ"י פ"ב מהל'
אשות הלכה ז סגמ
ע"ין מח טו"ש"ע א"ש"ע ע"ס
טו ו"י:

ק"ב יא סגמ טו"ש"ע
ע"י סגמ טו"ש"ע כ"י ע"א סעיף ו:
ק"ב יב טו"ש"ע ע"ס סעי' ה:

תורה אור השלם

י. משיב ק"ה תחת טובה
לא תמוש ק"ה תחת טובה:
משלי י"ז יג

הגהות הב"ח

(ה) נ"ב ס"כ איהו מיתמם
תמ:

תוספות ר"ד (המשך)

ולא כל הימנו של שמעון
למחול דהא הכא זכורא
דבני' היא ומשום דבעל
לא אהני אלא בהדי אשה
היא יכולה למחול. ודוקא
כפלא אמר זכה בבעור פ'
דדאי זכה ההוא פ' ואין
ליה זכ' לעכב בידו למחול
דוכין לאדם שלא בפניו:
בני' רבא מוכרת כתובתה
לבעלה. פי' בטובת הנאה
דבבר' מועט שאם תמות
בחיי' יורשה אמר ימות הוא
לא תגבה וירי' לא מת ובא
שאיפילו אם היו יורשה
יורשים אותה הוה הוא זוכה
בכל נכס' אחרי שמכרה לו
וכיון שאי' לירושה [אינן]
מוריש לבניה כתובתה בטר
דאיבעיא הדר פשטי' מוכרת
כתובתה לבעלה כמוכרת
לאחרים דמי. ודוקא תנאי
דבני' לית לא למחולת
כתובתה דחיי' מכת כתובתה
ר"ל כיון דמחילה אין לה
ירושת בני'. אבל תנאי דבנין
נוקבין שאינו תלוי בכתובתה
אלא תנאי בפ"ע הוא שהתנה
עליה אפי"פ שמחלה כתובתה
תנאו קיים ואפי"פ דארי' א'
לקמן מוחלת כתובתה אין
לה מונות דוקא מונות דתלוי
בכתובתה שאינו ניווית
אלא ע"י שתגבה כתובתה
וכיון דמחלה כתובתה כאילו
גבאתה דמי ואין לה מונות
אב"י מונות הבנות דלא תלו

הש"ת נמי אהדר בי. אע"ג דהן הן דברים הנקנים באמירה
היינו היכל דעמדו וקדשו והכל כשלה לחזור עדיין
לא קדשו אי נמי הכל כבר קידשו [קודם] לכן ואח"כ כחז ולא אמרינן
הן הן דברים הנקנים באמירה אלא כשקידשו אחר כך:

ותבעי ק"ד מוהר"ת. נראה לר"י

לפני דהוה לך לנמקט
בעיימתך במוחלת דשכיח טפי כדפירש
בזונטר ומסיק הש"ת מוכרת דליכא
למימר וזו אנסוה אפי"פ דעמי נוטה
לומר הואיל ומכרה הפקידה מוחלת
מיבעיא דפשיטא דלית לה כתובה
זנין דכרין וכו"ג פ"ח כשיליה
המלניע (שבת דף ע"ה) גבי ניקט
בדלי טורח: **ש"א"ן** אני קורא
בה לבשתנשאי לאחר תמלי מה שכתוב
א"י. והא דתניא לעיל (דף מו):
קבורתה תחת כתובתה היינו נדוניית
כתובתה והיינו דוקא נשואה שהיא
יורש נדונייתה ומיניו שנקראת
נדוניא כתובה כדאמר לעיל (דף מח):
נכנסה עמו לנן אע"פ שכתובתה
בצית צעלה ואם תאמר והא מדרש
כתובה לא דרשי אלא צית שמאי
דלמרינן צפרק האשה שלום (בימות
דף קטו: ושם) לתנן האשה שאמרה
מת צעלי ז"ש אומרים מנשא ומטול
כתובה וז"ל אומרים מנשא ולא מטול
כתובה כו' א"ל ז"ש לצי"ה והלא
מספר כתובה נלמד שהיא כותב לה
לכשתנשאי לאחר כו' ואע"י דקמ"ט
התם חזרו צ"ה להורות כז"ש לא
משום דלית להו מדרש כתובה הדרי
זהו אלא מק"ו שאמרו להו צ"ש
התרתם הערה החמורה לא נתיי
ממון הקל דהא אמר צפרק האשה
שנפלו (לקמן דף פ"א. ושם) מאן
שמעת להו דלית להו מדרש כתובה
צ"ש משום דלא חזרו צ"ה משום
מדרש כתובה אלא מק"ו דפירי' וא"כ
דדריש לעיל (דף ע"ה). ואהדרנין
למדינתך ואותבנין לאימנו ושמואל
דדריש נמי לשון השטר צפ"ק דצ"מ
(דף טו). גבי הא דאמר צעל חוז
גובה את השצמ דע שך כותב לו
ואנא איקוס ואשפי כו' אטו כולו
כז"ש והא צית שמאי צמקוס צית
הלל אינה משנה ונראה דבא"ל הלכה
כז"ש משום דאשכחנא כמה תנאי

דקיימי

דגברא רבא הוה אמינא לך ימשיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו
י"ב ר"ג ועולא ואבימי בר רב פפי ויתבי רב חייא בר אמי גבייהו אתא ההוא
גברא דשכיבא ארוסתו אמרי ליה זיל קבר או הב לה כתובתה אמר להו רב
חייא תנינא ^(ט) אשתו ארוסה לא אונן ולא מיטמא לה וכן היא לא אוננת
ולא מיטמאה לו ימתה אינו יורשה ימת הוא גובה כתובתה טעמא דמת הוא
יהא מתה היא אין לה כתובה מאי טעמא אמר רב הושעיא שאין אני קורא
בה ^(ט) לבשתנשאי לאחר תמלי מה שכתוב ליכי כי אתא רבין אמר ריש
לקיש ארוסה שמתה אין לה כתובה אמר להו אב"י זילו אמרי ליה
שקילא

שקילא

בכתובתה קיים הוא: יתיב רבין ב"ח קמי' דר"ח ויתבי וקאמר משמיה דר"א מוחלת כתובתה לבעלה אין לה
מונות. פי' מן היתומים באלמנותה דכמאן דגביא לכתובתה דמיא הואיל ותנאי חובה ככתובה ואמרי' לקמן
ותבעת כתובתה מן היתומים א"ל מונות: א"ל אי לאו דקאמרת לי משמיה דבבאי רבא הוה אמיתא לך משיב
רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו יתיב ר"ג ועולא ואבימי בר פפי ויתבי ר"ח ב"א גבייהו אתא היא
גברא דשכיב ארוסתו א"ל זיל קבר או הב לה כתובה. פי' שיש כתובה לארוסה א"ל ר"ח ב"א תנינא. פי'
המורה ברייתא אני שונה דאיכא למשמע מינה שאינו חייב בקבורה של ארוסתו דתני ר"ח ב"א אשתו ארוסה
לא אונן לאסור גבא וכל זמן וזאן הבעל יורשה יורשה עכשיו גם הוא לבי"ד שכבר
ואין אינות אלא יום א' כדגמרי' במועד קטן וראויהיה כיום מר ובשעה שמתו מוטל לפניו: ולא מטמא לה.
פי' אם הוא כהן דכהן אינו מטמא אלא ב' מת מצוה האמורים ב' כהנים ושאריו היא א' מהן. דלכ"ל לה
טמא מצוה ואמרינן ביבמות שארו ז' אשתו וארוסתו אינה שארו ב' כהנים ולא אוננת ולא מיטמאה לה. פי' אם

חזו. רב פפא דלא נחא ליה ליהודה למיעל: **וכ"ש** מזכר לנרסא.
והכל איבעורי אחסנתא הוא שזה כותב לזמו מה שהיה ראוי להוריש
לזניו: **דא"ר יוחנן.** לעיל [נ"ג]: שיקפון אדם ויתן לזמו ויליף לה מקרא:
לעשויה נמי. בתמיה: **מעלאי** ידי היינו עשויו. כניסתי עמך זהו
עשוי עשה. ר"ב פפא ליהודה כבודי:
אפי"פ. ר"ב פפא ליהודה כבודי:
ועל: **סבר איהו.** אבא סוראח האי
דשתיק יהודה מרתה רתח שאין
הנדוניא הוגנת בעיניו: **אי מינאי** דידי.
אם נעלת ממני ענה: או אין לה.
מי אמרינן כיון דמכרה לבעלה פקעה
לה תורת ירושת אביה מלהוריש
נדוניא שלו לזני צמו שהיה מכרתה
ואין כל הירושה צלח מעשוי אלא
מכח הבעל ויחלפו כל זניו צמוה
זני ז' נשיו: **וסיבעי** לך מוחלת.
שהוא דבר מזוי מן המכר ואי משום
דלא מטא הנאה לידה מכל מקום
פקעה וזמה צמייה: **הספא מוכרת**
מצעיא לי. כלומר מי סברת דמשום
הנאה דמטא לידה מיסק אדעתאי
דפקעה וזמה: **הספא מוכרת.**
דלנוסה היא סלקא אדעתאי דמוכרת.
וזמה ומיבעיא לי כל שכן מוחלת דלא
אנוסה: **מחו** לה מאה עולמי צעולא.
מכין אותה מאה מכות בצלועה
שצדקשה צרול כמין משקולת קטנה
שמה עולא: **מוכרת** כפונסה
אחרים. צבוצה הנאה שאם נתארמלה
לא נתגרשה ועלזה לקימות ואם מתה
ירשנה צעלה וזמה וירשה צעלה:
יש לזניה כפונסה בנין דכרין. דהא

כי לא זכינה נמי ירית לה צעל ותקון
לה רצנן השתא נמי לזני צעל כמוכרת
לא פקעה וזמה. ואי משום דהוקל
בעיניה למוכרה ולהפסיד את זניה
אם נתארמלה לא נתגרשה וזו אנסוה
שהזכרה לה: **אחולי** אהילסה.
וקל בעיניה להפסיד זניה ומכונתה
חנס: מוכרת לבעלה. נמי טובת
הנאה צעלמא דבר מועט שהרי אם
מתה ירשה ואינו לוקח ממנה אלא
שאר מת הוא לא תגבה והרי לא
דמי. והואיל וצדו הכמותה
והוקל בעיניה להחליטה: **אין יורשין**
של זו כו'. משנה היא ביצמות האשה
שהלך צעלה למדינת היס ואמר לה
עד אחד ומחר כך צל צעלה תלך
מזה וזמה ואין לה כתובה לא מזה
ולא מזה ואם מתה אין יורשין של זה
זה צנים שיש לה מזה ומוכה יורשין
כתובתה: **והיוני** כה **כפונסה** מאה
עבידסה. הא אמרת אין לה כתובה:
ואמר רב פפא **כפונסה** בנין דכרין.
והכי קאמר מתה היא צמי שניהם
ירשהו הם אין צנים שיש לה מזה
ומזה נוטלין כפונסה אמר כנינן דכרין
כשצדין לתלוק כניסי אביהם אלא

שקילא

לא חסנתא. מקום שמעבר
האז נתלה מן החלו לה,
ואפילו להינות לאחד ולמנוע
לאחד (שב"ם ב"ב קל"ג).
ואמר רב פפא כחובה
בנין דכרין. הכל לא שקלי
ירשהו דלה כמות בנין
דכרין אלא בני הכשרה נוטלין
כמות אמר והואיל מוחלן
בזה (ביבמות כ"ג). לא אונן.
אין אנוסת מל עליו לאסור
אכילת קדשים (ב"מ י"ג). אם
מתה אינו נשואה (ב"מ כ"ג).
ולא מיטמא לה. אם הן
הוא דכרין כי אם לשאר,
והיינו אשה, והיא לאו שארי
הוא, דלא צמו עדיין לדי
קירוב כשי' (ב"מ י"ח). וכן
היא לא אוננת. להיות
אסורה בקדשים (ביבמות כ"ג)
אינה נאסרת בלניית מימנו
בקדשים (סנהדרין כ"ח). ולא
מיטמאה לו. לא משום
הכונה קאמר, דאין כמות
מוחלת על הטומאה. דכמי
זכה בני אהין, אלא אינה יורשה
למטא לו, לא הכנה ולא
שפלות, שמהו להחמיק
בשעט ממי מזה האמירה
בפניה, דכמי' לה יעמא
ותנא לה יעמא מזה ואם
לא לה מעמאלם איתו בעל
כדמו, ומעשה דינים הכהן
כו' (תורת כוהנים ב"מ)
יח. ובעיני' לקמן פ"ג. אינה
זריכה להחמיק לו, ולא
דוקא נקט ולא מיטמאה היא
הטומאה, אלא אידי דנקט לא
אוננת דלשטרין לה, נקט ולא
מיטמאה, דבעי למיני תמי
אחיהו ונדניה, כך שמתה,
ולי נראה ולא מיטמאה בנין
כנגד, ששאלים מוחלים
על הטומאה מונענלת לא
מתה (ביבמות כ"ט). מתה
אינו יורשה. ירושתה בעל
נפקא לן משאריו הכרוב
אלו שמתה יורש אשתו
בז"ב (ק"א): והא לאו שארי
הוא (ב"מ י"ח ובעיני' לקמן
פ"ג). מת הוא אהיה
כתובתה. ולדכמה לא מן
הארוסין מתוקמא (ביבמות
כ"ט וסנהדרין כ"ח) ועי' לקמן
פ"ג.

שקילא

תוספות ר"ד
שאין שם אלא שתי כתובות
צדומיעמות ושקלו נמי בנין
דקמייתא כתובת בני' כו'
שיקפון ואמאי תנן לקמן
ב' מי שהיה נשוי וד'
צ"ג דאם אין שם מותר
דער על שתי כתובות אין
נוטלין כתובת בני' אלא
חולקין אותה בשתי וליטנין
להא חילתא מעיקר תקנתא
דכרוב יתר על חולקיהו דעם
אחיהו: במקום דמיעקרא
נחלה דאוריית' לית תקין
רבנן. פי' במקום דמיעקרא
נחלה דאורייתא משום נחלה
דרבנן לא תקין רבנן נחלה
ידירה לעקר נחלת חולקת
שהוא מן התורה או יטלו
פשיטא לי מוכרת כתובתה
לאחרים יש להן כתובת בנין דכרין. מ"ש וזו אנסוה. פי' היא מכרה כתובתה
לאחרים בטובת הנאה שותפים ממונם על הספק שאם התאלמן או התגרש יוכו הלקיחות בכתובתה אבל אם
תמות היא בעלה יורשה הכל ש' זה חובת בני' שהרי הבעל יורשה והיא כשמתה לא נתחלקה מכל תנאי
כתובתה שנתחלק בכל וזו אנסוה: מוחלת כתובתה לבעלה אין לה כתובת בני' מאי טעמא
אחולי' שמתה. פי' ואינה אנוסה וכל זמן וזאן הבעל יורשה יורשה עכשיו גם הוא לבי"ד שכבר
מחלה לו אפילו מהיום וא"צ עכשיו לירשה הלך אין לה כבני' מכאן מוכח שראובן שאמר לשמעון קנה
ממני בסודר שאחן לך חפץ פ' אם ירעה שמעון למחול מוחל (והרב) אמר אם ירעה לחול א"י למחול
והרמב"ם ללוי מה שקנה בכשילו ואינו דומה זה הוא ואין ללמוד זה הוא ולא אמרינן זכורא דלוי הוא

(א) ז"ב קל"ג: (ב) ועיל י"ב:
ות"י ועימ' ס"ד על הגליון
מגובה טו: (א) ו"ל ועל וכן
העתיק מוס' כ"ב ח' ד"ה
אכפיה וכו' בשאלות פקעה
וילא כ"י כ"א: (ד) ו"ל פ"ה:
(ה) ו"י מוס' כ"ב פ"ט: (ו) ו"ל
אמ"ל: (ז) בימות כ"ג: (ח) ו"ל
א"ל: (ט) כ"י מ"י. יצמות כ"ט:
מג: לקמן פ"ט: סנהדרין כ"ח:
(י) ו"ל ו"ע: (יא) ו"ל ו"ע: (יב)
(יג) ו"ל ו"ע: (יד) ו"ל ו"ע: (טו)
אמור פ"ר א"ל: (טז) ו"ל ו"ע: (יז)
ועי' עוד בתוס' לקמן ק"ט.
ד"ה מש"כ.

מוסף רש"י

לא תהיה בעבורי
אחסנתא. מקום שמעבר
האז נתלה מן החלו לה,
ואפילו להינות לאחד ולמנוע
לאחד (שב"ם ב"ב קל"ג).
ואמר רב פפא כחובה
בנין דכרין. הכל לא שקלי
ירשהו דלה כמות בנין
דכרין אלא בני הכשרה נוטלין
כמות אמר והואיל מוחלן
בזה (ביבמות כ"ג). לא אונן.
אין אנוסת מל עליו לאסור
אכילת קדשים (ב"מ י"ג). אם
מתה אינו נשואה (ב"מ כ"ג).
ולא מיטמא לה. אם הן
הוא דכרין כי אם לשאר,
והיינו אשה, והיא לאו שארי
הוא, דלא צמו עדיין לדי
קירוב כשי' (ב"מ י"ח). וכן
היא לא אוננת. להיות
אסורה בקדשים (ביבמות כ"ג)
אינה נאסרת בלניית מימנו
בקדשים (סנהדרין כ"ח). ולא
מיטמאה לו. לא משום
הכונה קאמר, דאין כמות
מוחלת על הטומאה. דכמי
זכה בני אהין, אלא אינה יורשה
למטא לו, לא הכנה ולא
שפלות, שמהו להחמיק
בשעט ממי מזה האמירה
בפניה, דכמי' לה יעמא
ותנא לה יעמא מזה ואם
לא לה מעמאלם איתו בעל
כדמו, ומעשה דינים הכהן
כו' (תורת כוהנים ב"מ)
יח. ובעיני' לקמן פ"ג. אינה
זריכה להחמיק לו, ולא
דוקא נקט ולא מיטמאה היא
הטומאה, אלא אידי דנקט לא
אוננת דלשטרין לה, נקט ולא
מיטמאה, דבעי למיני תמי
אחיהו ונדניה, כך שמתה,
ולי נראה ולא מיטמאה בנין
כנגד, ששאלים מוחלים
על הטומאה מונענלת לא
מתה (ביבמות כ"ט). מתה
אינו יורשה. ירושתה בעל
נפקא לן משאריו הכרוב
אלו שמתה יורש אשתו
בז"ב (ק"א): והא לאו שארי
הוא (ב"מ י"ח ובעיני' לקמן
פ"ג). מת הוא אהיה
כתובתה. ולדכמה לא מן
הארוסין מתוקמא (ביבמות
כ"ט וסנהדרין כ"ח) ועי' לקמן
פ"ג.

תוספות ר"ד

שאין שם אלא שתי כתובות
צדומיעמות ושקלו נמי בנין
דקמייתא כתובת בני' כו'
שיקפון ואמאי תנן לקמן
ב' מי שהיה נשוי וד'
צ"ג דאם אין שם מותר
דער על שתי כתובות אין
נוטלין כתובת בני' אלא
חולקין אותה בשתי וליטנין
להא חילתא מעיקר תקנתא
דכרוב יתר על חולקיהו דעם
אחיהו: במקום דמיעקרא
נחלה דאוריית' לית תקין
רבנן. פי' במקום דמיעקרא
נחלה דאורייתא משום נחלה
דרבנן לא תקין רבנן נחלה
ידירה לעקר נחלת חולקת
שהוא מן התורה או יטלו
פשיטא לי מוכרת כתובתה
לאחרים יש להן כתובת בנין דכרין. מ"ש וזו אנסוה. פי' היא מכרה כתובתה
לאחרים בטובת הנאה שותפים ממונם על הספק שאם התאלמן או התגרש יוכו הלקיחות בכתובתה אבל אם
תמות היא בעלה יורשה הכל ש' זה חובת בני' שהרי הבעל יורשה והיא כשמתה לא נתחלקה מכל תנאי
כתובתה שנתחלק בכל וזו אנסוה: מוחלת כתובתה לבעלה אין לה כתובת בני' מאי טעמא
אחולי' שמתה. פי' ואינה אנוסה וכל זמן וזאן הבעל יורשה יורשה עכשיו גם הוא לבי"ד שכבר
מחלה לו אפילו מהיום וא"צ עכשיו לירשה הלך אין לה כבני' מכאן מוכח שראובן שאמר לשמעון קנה
ממני בסודר שאחן לך חפץ פ' אם ירעה שמעון למחול מוחל (והרב) אמר אם ירעה לחול א"י למחול
והרמב"ם ללוי מה שקנה בכשילו ואינו דומה זה הוא ואין ללמוד זה הוא ולא אמרינן זכורא דלוי הוא